

2018

POMOC NA MÍSTĚ
CZECH

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Pomoc na místě v roce 2018

BOSNA A HERCEGOVINA

SEVERNÍ MAKEDONIE

LIBANON

JORDÁNSKO

IRÁK

MALI

NIGER

ČAD

V letech 2015–2017 jsme působili ještě v těchto zemích:

V rámci bilaterální spolupráce:

Bulharsko
Libye
Pobřeží slonoviny
Řecko
Srbsko
Sýrie
Turecko
Ukrajina

V rámci multilaterální spolupráce:

Alžírsko
Egypt
Etiopie
Keňa
Maroko
Mauritánie
Somálsko
Súdán
Tunisko
Uganda

www.medevaczech.com

Vydalo Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky, červen 2019

Vytiskla Tiskárna Ministerstva vnitra p.o. v roce 2019

Všechny fotografie byly zveřejněny se svolením autorů:
Štěpán Lohr, Adam Hříbal, Jiří Pasz

Úvodní slovo ředitelky odboru azylové a migrační politiky

Milí čtenáři, držíte v ruce již čtvrtou výroční zprávu programu Pomoc na místě, kterým Ministerstvo vnitra poskytuje konkrétní pomoc zemím čelícím velkému počtu uprchlíků. Spolu s dalšími aktivitami České republiky a Evropské unie přispívá tento program k celkovému úsilí mezinárodního společenství v hledání dlouhodobých řešení uprchlických a migračních situací v evropském sousedství a prevence velkých migračních toků dále do Evropy.

Kromě Pomoci na místě koordinuje Ministerstvo vnitra též sesterský program MEDEVAC, který poskytuje zdravotní péči nejvíce zranitelným uprchlíkům a chudému místnímu obyvatelstvu. Oba programy tak doplňují další aktivity ministerstva, které dlouhodobě vysílá policisty do evropských zemí na podporu s ochranou hranic a národní experty na asistenci při registraci a vedení azylového řízení v těch členských státech EU, jež jsou zvýšenou migrací nejvíce zasaženy.

Projekty Pomoci na místě v roce 2018 zaznamenaly mnoho úspěchů. V první řadě aktivity programu posloužily

© MV ČR (Foto: Adam Hříbal)

jako účinné bezpečnostní opatření proti nelegální migraci a zajistily lepší ochranu evropských hranic. Na Balkáně program též dlouhodobě využívá vlastních zkušeností České republiky z 90. let a pomáhá s budováním tamního azylového a migračního systému. Zároveň aktivity programu poskytovaly ochranu, střechu nad hlavou a zdravotní péči zranitelným uprchlíkům na Blízkém východě a snižovaly příčiny migrace v Sahelu. Program zároveň skrz své projekty šířil osvětu mezi migranty o rizicích spojených s nelegální migrací.

A i v roce 2019 bude program Pomoc na místě nadále pokračovat v započatém úsilí řešit současné migrační otázky efektivně, dlouhodobě a na místě.

Mgr. Pavla Novotná

Úvod

Program Pomoc na místě (*Program Ministerstva vnitra na asistenci uprchlíkům v regionech původu prevencí velkých migračních toků*) vznikl v roce 2015 jako účinný nástroj reagující na uprchlické a migrační situace, které v sousedství Evropské unie nadále přetrvávají. Již čtvrtým rokem je prvním zaměřením Pomoci na místě poskytovat přímou podporu „lidem v pohybu“, tedy uprchlíkům, migrantům, vnitřně vysídleným osobám a osobám, které se po vysídlení navrátí zpět do své vlasti. Těmto lidem chce Ministerstvo vnitra prostřednictvím svých projektů umožnit najít trvalé řešení, a to stabilizovat osoby na místě a integrovat je v hostitelské zemi či pomoci jim navrátit se do své domovské země. Druhým zaměřením Pomoci na místě je boj proti nelegální migraci a asistence frekventovaným tranzitním zemím. Těmto státům program zejména pomáhá posílit svůj azylový a migrační systém, aby tyto státy byly schopné lépe nelegální migraci čelit.

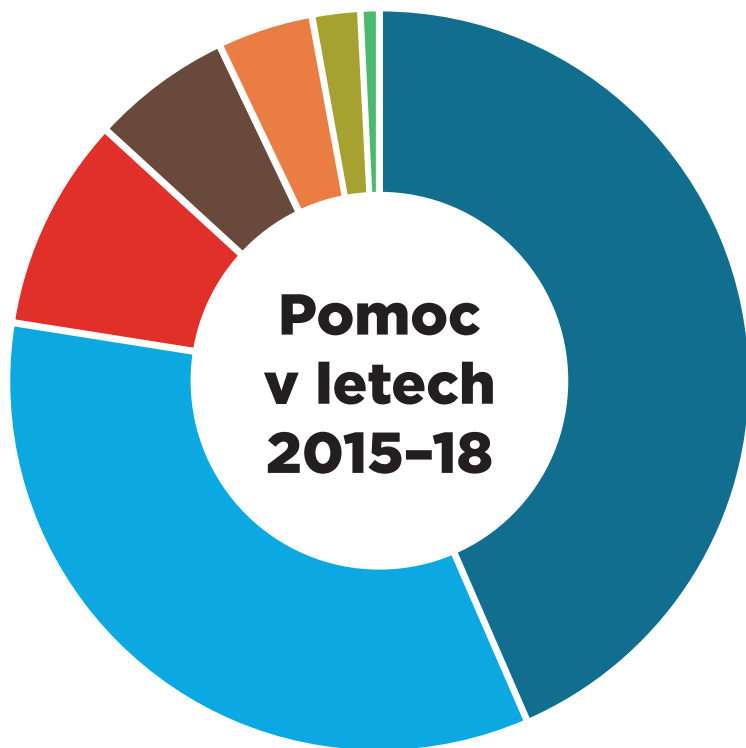
Projekty Pomoci na místě působí v oblastech se zvýšenými uprchlickými a migračními riziky a jsou implementovány partnery v terénu, kterými jsou místní vlády, mezinárodní organizace či mezinárodní nevládní organizace. Implementační partneři Pomoci na místě realizují vybrané projekty ve třech prioritních regionech, a to na Blízkém východě, na Balkáně a v severní Africe a zemích širšího Sahelu.

V roce 2018 činil rozpočet programu Pomoc na místě 150 milionu Kč, díky čemuž bylo umožněno realizovat 7 bilaterálních projektů v 7 zemích. Prioritní geografické oblasti i konkrétní zaměření programu jsou každoročně projednávány mezirezortní pracovní skupinou za účasti zástupců ministerstev vnitra, zahraničních věcí, průmyslu a obchodu a práce a sociálních věcí a Úřadu vlády a následně schváleny Vládou České republiky.

Z Pomoci na místě bylo též přispěno do Regionálního programu rozvoje a ochrany (RDPP) pro Blízký východ, který vede Dánsko a v rámci kterého jsou realizovány projekty ve třech zemích na Blízkém východě (Libanon, Jordánsko, Irák).

Rok 2018 byl též ve znamení výstavy fotografií s názvem *Létající lékaři*, která představovala aktivity programu Pomoc na místě a sesterského humanitárně-zdravotnického programu MEDEVAC. Výstava byla realizována nejen v ČR, ale též v zahraničí. ♥

Pomoc na místě má smysl

● Podpora azylového/migračního systému a boj proti nelegální migraci

Podporujeme budování a zlepšení migračních a azylových systémů v sousedních zemích Evropské unie, aby byly schopné účinněji zvládat tlak nelegální migrace.

● Zajištění bydlení pro uprchlíky

Bydlení je základní životní potřebou pro každého. Proto v uprchlických táborech na Blízkém východě a v Africe stavíme a opravujeme obydlí pro uprchlíky.

● Výstavba a obnova infrastruktury v uprchlických táborech

Aby se děti mohly po setmění učit a připravovat se do školy, aby jejich rodiče mohly celoročně uchovávat potraviny v ledničce či nabíjet telefon, a aby byla zajištěna v noci bezpečnost v ulicích, provedli jsme elektrifikaci a zajistili tak přísun elektrického proudu do domácností v uprchlickém táboře v Jordánsku.

● Podpora živobytí uprchlíků

Schopnost zajištění vlastní obživy v domovské zemi výrazně snižuje motivaci k migraci. Proto se zaměřujeme na školení místních obyvatel v udržitelných zemědělských technikách a praxi.

● Základní potřeby pro uprchlíky

Aby byli uprchlíci schopni finančně zabezpečit celou rodinu a jejich děti mohly místo práce chodit do školy, podporujeme samostatnou výdělečnou činnost dospělých.

● Poskytnutí ochrany uprchlíkům

Násilí na ženách a dětech je bohužel častým jevem. Proto přispíváme k ochraně těchto nejvíce zranitelných skupin osob., například prostřednictvím poradenských center a šíření osvěty.

● Zabezpečení zdravotní péče

Přístup ke zdravotní péči a školství je základním lidským právem. Proto rekonstruujeme a vybavujeme nemocnice a školy v přehlížených oblastech pro uprchlíky i hostitelskou komunitu.

Pomoc na místě 2015–2018

350 000

Pomoc na místě obstarala více než **350 000 uprchlíků** urgentní základní životní potřeby a **130 000 uprchlíků** v uprchlických táborech. Pomoc na místě výrazně zlepšila životní podmínky.

61 000

Pomoc na místě zajistila **61 000 uprchlíků** novou střechu nad hlavou, **postavila více než 4 300 obydlí pro uprchlíky** a dalších **7 300 obydlí opravila**.

3 200

Pomoc na místě poskytla ochranu více než **3 200 dětem** uprchlíků.

3 700

Pomoc na místě podpořila potravinovou soběstačnost **3 700 uprchlíků** v Africe prostřednictvím zakoupení hospodářských zvířat a zemědělských plodin.

70

Pomoc na místě umožnila nákup **70 vozů Škoda** na ochranu hranic na Balkáně.

Uprchlík

Osoba, která byla, dle Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků a azylového práva, nucena opustit svojí domovskou zemi kvůli obavě z pronásledování, z důvodu ozbrojeného konfliktu, válce či humanitární krizi, a hledat dočasné útočiště v jiné, často sousední zemi.

Vnitřně vysídlená osoba

Osoba, která byla nucena opustit svůj domov zejména kvůli ozbrojenému konfliktu, válce či humanitární krizi, ale zůstala na území své domovské země.

Migrant

Osoba, která se z osobních, primárně ekonomických důvodů, jako například lepší práce, vzdělání, klimatická změna, rozhodla pro odchod ze své domovské země do takzvané cílové země.

Navrátilce

Uprchlík, který se rozhodl po uklidnění bezpečnostní situace a pominutí ohrožení na životě či pominutí obavy z pronásledování navrátit do své vlasti.

Aktivity implementované v roce 2018

Irák 10 mil. Kč

Obnova zdravotnické infrastruktury v provincii Anbar (implementační partner: Caritas Internationalis)

Libanon, Jordánsko, Irák 10 mil. Kč

Příspěvek do Regionálního programu rozvoje a ochrany (RDPP) pro Blízký východ (implementační partner: Dánsko)

Severní Makedonie 25 mil. Kč

Posilování kapacit makedonského migračního systému a ochrany hranic (implementační partner: Ministerstvo vnitra Republiky Severní Makedonie)

Bosna a Hercegovina 25 mil. Kč

Posilování kapacit migračního systému a ochrany hranic Bosny a Hercegoviny (implementační partner: Ministerstvo bezpečnosti Bosny a Hercegoviny)

Jordánsko 40 mil. Kč

Asistence syrským uprchlíkům v uprchlických táborech Zatári a Azraq (implementační partner: UNHCR)

Čad 5 mil. Kč

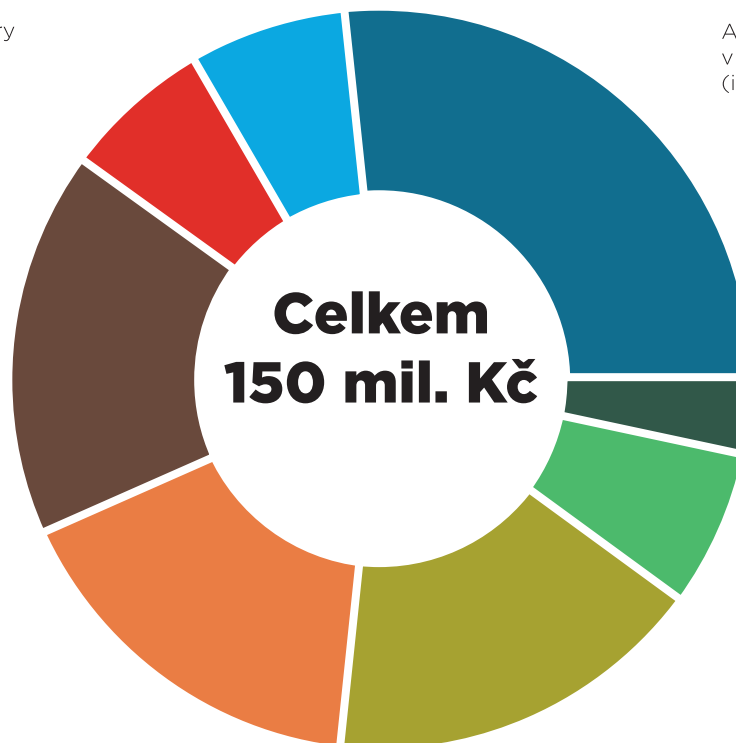
Podpora udržitelného živobytí uprchlíků a vnitřně vysídlených osob v oblasti Čadského jezera (implementační partner: Care International)

Niger 10 mil. Kč

Podpora udržitelného živobytí uprchlíků a vnitřně vysídlených osob v oblasti Diffa (implementační partner: Care International)

Mali 25 mil. Kč

Stabilizace uprchlíků, vnitřně vysídlených osob a navrátilců v Mali (implementační partner: UNHCR)

Blízký Východ

První geografickou prioritou programu Pomoc na místě v roce 2018 byl region Blízkého východu. V důsledku vleklého konfliktu v Sýrii hostí především sousední státy Blízkého východu na svém území stále vysoký počet syrských uprchlíků, jejichž situace je dlouhodobě neudržitelná. Dle dat Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) žije v sousedních zemích 5,6 milionů Syřanů. Nejvíce syrských uprchlíků našlo útočiště v Turecku (3,6 milionů), Libanonu (1 milionů), Jordánsku (673 tisíc), Iráku (251 tisíc) a Egyptě (132 tisíc). Tato situace vede k bezprecedentnímu tlaku na tyto země, jejich infrastrukturu a stabilitu místních komunit. Možnosti těchto zemí poskytnout dostatečnou ochranu a důstojné zacházení uprchlíkům jsou jen velice omezené, což vede ke zvýšené frustraci jak místního obyvatelstva, tak uprchlíků, kteří jsou následně nuceni hledat bezpečí a ochranu jinde, včetně Evropy.

Pro Českou republiku bylo v roce 2018 prioritní zemí z regionu Blízkého východu zejména Jordánsko, kde počet registrovaných syrských uprchlíků dosahuje téměř 10 % místního obyvatelstva a kde již v minulých letech

Pomoc na místě realizovala řadu úspěšných, potřebných projektů na asistenci uprchlíkům. Projekty Pomoci na místě implementované v syrských uprchlických táborech efektivně doplňovaly pomoc ČR v oblasti zdravotnictví poskytovanou v Jordánsku programem MEDEVAC již od roku 2013.

Druhou prioritní zemí se stal Irák, jenž nad rámec toho, že hostí velký počet syrských uprchlíků, byl výrazně postižen bojem s takzvaným Islámským státem (IS), který donutil více než 2,5 milionu obyvatel opustit své domovy a odejít do bezpečnějších oblastí. Po porážce IS v prosinci 2017 zahájila irácká vláda s podporou mezinárodního společenství obnovu poničených oblastí, aby se mohli vysídlení Iráčané co nejdříve vrátit domovů. Kromě provincie Ninive a města Mosul kde ČR v roce 2018 přispěla s obnovou zdravotnictví skrz program MEDEVAC, byla další oblastí s výrazně zdevastovanou zdravotní infrastrukturou provincie Anbar na západě Iráku, která se z tohoto důvodu stala podstatnou pro Pomoc na místě. ♥

JORDÁNSKO

Asistence syrským uprchlíkům
v uprchlických táborech Zatáří a Azraq

Alokovaná částka:

40 mil. Kč

Implementační partner:

Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)

Doba implementace:

květen–prosinec 2018

Popis projektu:

Projekt navázal na projekty Pomoci na místě realizované ve spolupráci s UNHCR v letech 2015–2017. V roce 2018 se Pomoc na místě zaměřila na opravu obydlí a rozšíření tržišť ve dvou největších syrských uprchlických táborech v Jordánsku – Zatáří a Azraq, a tím podpořila celkem 42 700 syrských uprchlíků. V táboře Zatáří projekt opravil příbytky pro 2 000 rodin a v táboře Azraq opravil 1068 příbytků, které jsou v důsledku klimatických podmínek střídavého deště, slunce a větru velmi náchylné na poškození. Na opravách se podílelo 62 místních uprchlíků, kteří tak dostali možnost přivydělat si na živobytí. V táboře Azraq projekt dále zajistil dodávku plynu na vaření pro 6 903 domácností a rozšířil místní tržiště o 75 dalších obchodů.

Stav implementace:

Realizace projektu byla ukončena v prosinci 2018. Výstupy byly dosaženy v plném rozsahu.

Matka s dětmi
v uprchlickém táboře Azraq.
© MV ČR (Foto: Štěpán Lohr)

Opravené obydlí
v uprchlickém táboře Azraq.
© MV ČR

Jordánsko

Pohled na uprchlický tábor Zatári.
© MV ČR

Jordánsko

Chlapec sedí doma v kuchyni u plynového vaříče. Uprchlický tábor Zatári.
© MV ČR (Foto: Jiří Pasz)

Tržiště v táboře Zatáří.
© MV ČR

IRÁK

Obnova zdravotnické infrastruktury v provincii Anbar

Alokovaná částka:

10 mil. Kč

Implementační partner:

Caritas Internationalis

Doba implementace:

listopad 2018–květen 2019

Popis projektu:

Cílem projektu byla stanovena obnova zdevastovaného zdravotnického vybavení okresní nemocnice ve městě Al-Qaim, která slouží pro více než 90 000 obyvatel irácké provincie Anbar. Vybavení bylo silně poničeno při bojích s takzvaným Islámským státem (IS). Při odchodu z města IS nemocnici vyraboval a zapálil a zbývající vybavení odvezl. Projekt Pomoci na místě vybaví laboratoř, ortopedické oddělení, dialyzační jednotka, ORL a oční oddělení, radiologie, chirurgie a pediatrické oddělení. Zároveň bude vyškolen zdravotnický i technický personál v obsluze a údržbě pořízeného vybavení. Součástí projektu bude též proškolení vedoucích pracovníků nemocnice v získávání, uchovávání a vyhodnocování statistických dat a informací o pacientech a jejich zákrocích.

Stav implementace:

V první polovině 2019 proběhlo výběrové řízení na dodavatele veškerého zdravotnického vybavení. V březnu 2019 pak byl vyškolen nemocniční personál v oblasti statistického výkaznictví a v používání počítačových programů. Projekt též vybavil kancelář nemocnice novými počítači, tiskárnou, nábytkem a spotřebním kancelářským materiálem. Realizace projektu bude ukončena v květnu 2019.

Dodávka kancelářského materiálu
do nemocnice Al-Qaim.
© Caritas Internationalis

Školení administrativních
pracovníků nemocnice Al-Qaim.
© Caritas Internationalis

JORDÁNSKO, LIBANON A IRÁK

Příspěvek do Regionálního programu rozvoje a ochrany (RDPP) pro Blízký východ – II. fáze

Alokovaná částka: 10 mil. Kč

Koordinátor programu: Ministerstvo zahraničních věcí Dánského království

Doba implementace: listopad 2018–prosinec 2021

Popis programu:

Regionální programy rozvoje a ochrany (RDPP) jsou hlavním nástrojem Evropské unie pro poskytování podpory a ochrany uprchlíkům ve třech sousedních regionech Evropy – Blízký východ, severní Afrika a Africký roh. Pomoc na místě přispívá na realizaci projektů prostřednictvím všech tří programů.

Cílem programu RDPP pro Blízký východ byla stanovena ochrana a podpora udržitelného životního prostředí uprchlíků a vnitřně vysídlených osob v Libanonu, Jordánsku a Iráku. V rámci tohoto programu je vždy vybráno několik implementačních partnerů. Snahou je zapojit v co největší míře místní organizace a zároveň se tak podílet na posilování jejich kapacit. Aktivity jednotlivých dílčích projektů jsou zaměřovány zejména na zlepšení přístupu k zaměstnání a samostatně výdělečné činnosti uprchlíků. V oblasti ochrany se projekty zaměřují zejména na ochranu nejvíce zranitelných skupin, jakou jsou ženy a děti.

Program koordinuje Dánsko a kromě České republiky a Dánska do něj přispívá Francie, Švýcarsko, Irsko a Evropská unie, a to prostřednictvím fondu MADAD (Svěřenecký fond EU pro Sýrii).

Stav implementace:

Fáze II programu RDPP pro Blízký východ navázala na úspěchy Fáze I, kterými bylo především poskytnutí právní pomoci více než 15 000 syrských uprchlíků a posilování kapacit státních institucí v hostitelských zemích, tedy v Libanonu, Jordánsku a Iráku, poskytujících služby uprchlíkům. Součástí Fáze I byl též výzkum týkající se zejména trvalých řešení pro Syřany. Mnohé výstupy výzkumu budou zohledněny v projektech Fáze II.

V průběhu jara 2019 byla personálně posílena hlavní programová kancelář v Libanonu a probíhal výběr implementačních partnerů v Libanonu, Jordánsku a Iráku. Dále byly ve všech třech zemích ustanoveny místní poradní skupiny, ve kterých jsou vždy zastoupeni představitelé donorů.

Balkán

Druhou geografickou prioritou programu Pomoc na místě v roce 2018 byl region Balkánu, kde je Ministerstvo vnitra aktivní i skrz vysílání policistů zajišťujících ochranu hranic. Obzvláště oblast západního Balkánu a jihovýchodní Evropy představuje dlouhodobě významnou pozemní migrační trasu do Evropské unie, a to především pro migraci pramenící z regionu Blízkého východu. I přes uklidnění na východostředomořské a západobalkánské migrační trase v průběhu let 2016 a 2017, rizika spojená s migračními toky přetrvávají. Z tohoto důvodu bylo v roce 2018 nadále zapotřebí podporovat balkánské státy a předávat vlastní

zkušenosti ČR při budování kapacit a infrastruktury azylových a migračních systémů tak, aby tyto státy byly schopny případné navyšování migračního tlaku účinně zvládat. Již dlouhodobě je jednou z prioritních partnerských zemí pro Českou republiku Severní Makedonie. V roce 2018 navíc rovněž nastala mimořádná migrační situace v Bosně a Hercegovině, kdy do této 3,5 milionové země v průběhu jarních a letních měsíců proudilo přes hranici se Srbskem až 500 migrantů denně. Pomoc na místě proto urychleně reagovala na tuto akutní migrační situaci a podpořila Bosnu a Hercegovinu v posílení ochrany hranic. ♥

SEVERNÍ MAKEDONIE

Posilování kapacit makedonského migračního systému a ochrany hranic

Alokovaná částka:

25 mil. Kč

Implementační partner:

Ministerstvo vnitra Republiky Severní Makedonie

Doba implementace:

červen 2018–červen 2019

Popis projektu:

Cílem projektu bylo stanovení zvýšení kapacit makedonské pohraniční policie prostřednictvím nákupu technického vybavení v souladu s jejími potřebami pro řešení důsledků migrační krize. Z projektu bude konkrétně zakoupeno 10 automobilů, termovize, videokamery, dalekohledy, megafony, hygienické balíčky a další vybavení potřebné pro efektivní boj proti nelegální migraci a pašování osob. Tento projekt navazuje na dva již realizované projekty Pomoci na místě v Severní Makedonii v letech 2016 a 2017.

Stav implementace:

V průběhu jara 2019 finalizovalo Ministerstvo vnitra Republiky Severní Makedonie výběrová řízení na dodávky vybavení. Celkem bylo vyhlášeno šest veřejných zakázek. Dodávka veškerého vybavení proběhne do konce června 2019.

BOSNA A HERCEGOVINA

Posilování kapacit migračního systému a ochrany hranic Bosny a Hercegoviny

Alokovaná částka:

25 mil. Kč

Implementační partner:

Ministerstvo bezpečnosti Bosny a Hercegoviny

Doba implementace:

srpen 2018–srpen 2019

Popis projektu:

Cílem projektu bylo stanovení zvýšení kapacit hraniční policie Bosny a Hercegoviny prostřednictvím nákupu technického vybavení v souladu s jejími potřebami pro řešení důsledků migrační krize a ochranu hranic, a to především hranice se Srbskem. V rámci projektu budou zakoupeny zejména termovize, detektory tlukotu srdce, CO2 detektory, dalekohledy, fotopasti, drony a svítilny, které jsou tolik potřebné pro detekci nelegální migrace a efektivní boj proti pašerákům osob.

Stav implementace:

Ve spolupráci se Státní hraniční policií Bosny a Hercegoviny vypracovalo místní Ministerstvo bezpečnosti technickou specifikaci požadovaného vybavení. V průběhu jara 2019 finalizovalo Ministerstvo bezpečnosti výběrové řízení na dodavatele vybavení. Dodávka veškerého vybavení proběhne do konce srpna 2019.

Severní Afrika a Sahel

Třetí geografickou prioritou programu Pomoc na místě v roce 2018 byla oblast severní Afriky a širšího Sahelu. Státy tohoto regionu jsou již desetiletí frekventovaným zdrojovým a tranzitním regionem pro migraci námořní cestou do Evropské unie, přičemž se západní středomořská trasa do Španělska stala v roce 2018 nejfrekventovanější migrační trasou do Evropy. Do regionu jsou poskytovány finanční prostředky ze Svěreneckého fondu EU pro Afriku, migrační situace v celé oblasti ovšem zůstává velmi problematickou. Hlavní zdrojovou oblastí pro migraci do severní Afriky a následně do Evropy jsou nestabilní, konfliktům náchylné země Sahelu a subsaharské Afriky. Pozornost Evropské unie a mnohých evropských zemí se tak začala ve stále větší míře v průběhu roku 2018 zaměřovat na Afriku. Ministerstvo vnitra zahájilo podporu tohoto regionu již v roce 2017,

kdy přispělo na stabilizaci vysídleného obyvatelstva ve zdrojové zemi migrace, konkrétně Pobřeží slonoviny. V roce 2018 byly dále podpořeny projekty v Mali, Nigeru a Čadu, tedy v zemích, které patří mezi nejfrekventovanější tranzitní země migrace. V případě Nigeru, kam se od roku 2018 snaží UNHCR evakuovat uvíznuté migranty na cestě do Evropy v Libyi, Pomoc na místě doplnila již existující projekt programu MEDEVAC, zaměřující se na reprodukční zdraví a vybavení zdravotních center. ♡

MALI

Stabilizace uprchlíků, vnitřně vysídlených osob a navrátilců v Mali

Alokovaná částka:

25 mil. Kč

Implementační partner:

Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)

Doba implementace:

leden–prosinec 2019

Popis projektu:

Cílovou skupinu projektu tvoří 15 000 vysídlených občanů Mali, kteří se navrátili do své domovské země, a 2 000 uprchlíků z Mauritanie, kteří byli nuceni v Mali najít dočasné útočiště. Pomoc na místě se ve spolupráci s UNHCR snaží o nalezení trvalých řešení pro tyto osoby. Jedním z cílů projektu je zajistit státní občanství Mali pro uprchlíky z Mauritanie a podpořit tak jejich integraci v nové zemi. Aktivity projektu dále zahrnují výstavbu obydlí pro uprchlíky a nezbytnou obnovu infrastruktury ve vesnicích, které uprchlíky hostí, např. rehabilitaci vodních zdrojů a opravu zdravotnických a vzdělávacích zařízení.

Dalším cílem je podpora reintegrace občanů Mali, kteří uprchli do sousedních států, a po uklidnění situace se rozhodli pro návrat do vlasti. Projekt navrátilce podpoří jednorázovým příspěvkem na živobytí, který je tolik potřebný pro zahájení nového života. Dětem malijských rodičů, kteří nemají rodný list, poskytne UNHCR asistenci při jeho vyřízení, neboť jen tak bude mít dítě nárok na občanství a s tím související služby poskytované státem, zejména přístup ke zdravotní péči a ke vzdělání.

Stav implementace:

Od zahájení implementace se již podařilo vybudovat 40 trvalých obydlí pro uprchlíky. Byla zahájena rekonstrukce čtyř škol, které uprchlíci navštěvují. Tato rekonstrukce bude zahrnovat obnovu tříd, latrín, instalaci solárních panelů a pořízení školního nábytku a potřeb. Byl též obnoven jeden vodní zdroj a v blízké době bude zahájen vrt nové studny, jehož zhotovitel již byl nasmlouván. Co se týče naturalizace, tedy získání státního občanství, UNHCR již poskytuje asistenci 851 případům, zejména dětem bez dokladů. K tomuto účelu se připravuje podpis dohody o strategickém partnerství s Ministerstvem spravedlnosti Mali. Od zahájení realizace projektu byl též vyplacen příspěvek na živobytí 1 718 malijským uprchlíkům, kteří se navrátili do vlasti, a bylo vytvořeno 13 asociací, jejichž cílem je podpora živobytí navrátilců.

NIGER

Podpora udržitelného živobytí uprchlíků a vnitřně vysídlených osob v oblasti Diffa

Alokovaná částka:

10 mil. Kč

Implementační partner:

Care International

Doba implementace:

listopad 2018–říjen 2019

Popis projektu:

Cílem projektu byla stanovena v oblasti Diffa na jihu země stabilizace uprchlíků z Nigérie, kteří byli nuceni uprchnout do Nigeru v důsledku bezpečnostní situace v severní Nigérii zapříčiněné nájezdy skupiny Boko Haram, a dále stabilizace vnitřně vysídlených osob na území Nigeru. Základním pilířem projektu je podpora udržitelného živobytí a odolnosti vůči následkům přírodních katastrof, zejména dlouhotrvajícího sucha. Příjemci podpory budou proškoleni a technicky podpořeni v různorodých možnostech živobytí – jak rostlinné, tak i živočišné produkci (zakládání a proškolení v péči o domácí zahrady, distribuci osiva či hospodářských zvířat), dále také v zakládání a vedení ženských spořicíh spolků a systému vzájemných půjček mezi členkami. Tyto spolky umožňují místním ženám mimo jiné drobné podnikání, propojení s okolními trhy a připravenost na měnící se ekonomické a tržní podmínky. Mladí lidé budou též podpořeni v přístupu k učňovskému vzdělání, jako jsou stavební práce, šití, zpracování potravin a další, jež odpovídá na poptávku v zemi. Nedílnou součástí projektu je seznámení všech příjemců pomoci s veškerými riziky, které obnáší nelegální migrace, např. obchodování s lidmi, fyzické násilí, sexuální zneužívání, vykořisťování či dětská práce.

Stav implementace:

V průběhu implementace projektu byli s plánem projektu participativně seznámeni jak zástupci na straně ministerstev, tak i představení a členové komunit příjemců podpory. Příjemci pomoci byli identifikováni společně implementačním partnerem i zástupci samotných komunit. V průběhu první poloviny roku 2019 bude mít 1 250 žen možnost rozvinout své živnosti díky drobným půjčkám v rámci ženských spořicíh spolků, 300 rodin bude podpořeno v zemědělské činnosti a tím i přístupu k potravinám a 100 mladých lidí bude učňovsky vyškoleny a tím jim bude zajištěna budoucí perspektiva. Dokončení aktivit projektu je plánováno na říjen 2019.

Nigerské ženy společně spoří na podnikání.
© Care International

ČAD

Podpora udržitelného živobytí uprchlíků a vnitřně vysídlených osob v oblasti Čadského jezera

Alokovaná částka:

5 mil. Kč

Implementační partner:

Care International

Doba implementace:

listopad 2018–říjen 2019

Popis projektu:

Cílem projektu bylo stanovení příspěví ke komplexní stabilitě regionu v oblasti Čadského jezera pomocí posílení socio-ekonomické soběstačnosti a potravinové bezpečnosti místních komunit, které se staly obětmi ozbrojených konfliktů. Současně oblast Čadského jezera trpí následky klimatické změny, která zapříčinila drastický úbytek přírodních zdrojů a tím i posílila ničivé ozbrojené konflikty o zdroje v regionu. Příjemci projektových aktivit jsou uprchlíci, vnitřně vysídlené osoby a hostitelská komunita. Projekt svými aktivitami podporuje vznik ženských spořicíh spolků a systému půjček mezi ženami. Půjčky ženám slouží k podpoře drobného podnikání. Aktivity projektu zahrnují též školení místních obyvatel v udržitelných zemědělských technikách. V rámci projektu bude podpořeno přibližně 1 500 domácností vedených zejména ženami. Nedílnou součástí projektu je seznámení všech příjemců pomoci s veškerými riziky, které obnáší nelegální migrace, např. obchodování s lidmi, fyzické násilí, sexuální zneužívání, vykořisťování či dětská práce.

Stav implementace:

Během roku 2018 byla provedena identifikace příjemců pomoci a projekt byl projednán s místními autoritami za účelem zapojení širší komunity a zajištění tak udržitelnosti. Následně byla započata podpora tří komunitních skladů potravin skrz vyškolení 275 lidí a posílení skladové kapacity až na 15 tun kukuřice, či dalších plodin. V rámci podpory živočišné výroby bylo vyškoleno 20 veterinárních odborníků a je plánována distribuce hospodářských zvířat pro 200 chudých domácností, přičemž se rodině standardně poskytují 2 kozy a 1 kozel. Jako nedílný prvek projektu bylo zformováno 8 ženských spořicíh spolků. Ženy a dívky budou též po dobu několika měsíců proškoleny v odlišných typech obživy, což napomůže k lepší připravenosti reagovat na možnosti rozvoje živobytí. Dokončení aktivit projektu je plánováno na říjen 2019.

Školení veterinárních odborníků, Čad.
© Care International

Informační tabule v místě projektu, Čad.
© Care International

Představení veterinárních přípravků v rámci školení pro veterinární odborníky, Čad.
© Care International

Monitoring realizace projektů

Ministerstvo vnitra pravidelně provádí průběžný monitoring všech projektů programu Pomoc na místě. Implementační partneři Ministerstvu vnitra předkládají průběžné a závěrečné zprávy z realizace projektů včetně přehledu čerpání rozpočtu. Koordinátoři programu Pomoc na místě též provádějí podrobný monitoring aktivit a výstupů jednotlivých projektů přímo v místě realizace, a to ve spolupráci s příslušnými zastupitelskými úřady České republiky v dané zemi. ♥

Zpracování kasavy
ve vesnici Diboke.
© MV ČR

Podpora zemědělské činnosti
– pěstování kukuřice.
© MV ČR

POBŘEŽÍ SLONOVINY

V roce 2018 proběhl podrobný monitoring výstupů dosažených v rámci projektu v Pobřeží slonoviny, který Ministerstvo vnitra v roce 2017 podpořilo společně s Itálií částkou 27 milionů Kč za každou zemi. Projekt byl na místě realizován UNHCR.

Prvním cílem projektu byla asistence UNHCR se znovu začleněním uprchlíků, kteří odešli z Pobřeží slonoviny v průběhu občanské války v letech 2010 – 2011 a po skončení války se rozhodli navrátit do své vlasti. Jednalo se o více než 300 tisíc osob. Tito obyvatelé mají zpravidla po svém návratu problém zejména s nalezením bydlení a zapojením se do ekonomické činnosti. Frustrace z neschopnosti udržet své bydlení či najít práci přispívá k důvodům opětovné migrace. V rámci projektu se proto UNHCR zasadilo o zajištění udržitelného bydlení pro tyto navrátilce, o podporu výdělečné činnosti a o budování potřebné sociální infrastruktury, zejména škol a nemocnic.

Druhým cílem projektu byla pomoc osobám bez státní příslušnosti, kterých dle odhadů žije v Pobřeží slonoviny zhruba 700 tisíc. V praktickém životě se tyto osoby potýkají s mnohými úředními překážkami, nemají přístup k službám poskytovaným státem, jako je přístup ke vzdělání a zdravotnictví, a proto jsou náchylní k migraci. Cílem projektu bylo zavést evidenci osob bez státní příslušnosti žijících na území Pobřeží slonoviny a zmapovat tak rozsah této problematiky. UNHCR proto provedl sčítání těchto osob a na konci roku 2018 vydal analýzu a doporučení na opatření pro vládu Pobřeží slonoviny, aby byly osoby bez státní příslušnosti řádně začleněny do života v místní komunitě a byl jim zajištěn lepší přístup ke službám.

JORDÁNSKO

V listopadu 2018 se uskutečnil monitoring v uprchlickém táboře Zatári v Jordánku. V tomto táboře při hranici se Sýrií, který spravuje UNHCR, žije více než 78 tisíc syrských uprchlíků. Z programu Pomoc na místě byla v roce 2015 provedena elektrifikace tábora. Česká republika v tomto roce přispěla na projekt částkou 45 milionů korun. V rámci implementace bylo nainstalováno 1 089 stožárů na vedení elektřiny, 16 transformátorů a 79 tisíc metrů kabelů. Do každého odběrného místa byl nainstalován elektroměr pro regulaci čerpání elektřiny, čímž dochází k významným úsporám spotřeby elektrické energie. Na novou síť byly napojeny všechny části tábora.

Díky této české pomoci mají od roku 2015 lidé žijící v táboře možnost po večerech číst, dívat se na televizi a děti se i po setmění učit, mohou uchovávat potraviny v ledničce, nabíjet si mobilní telefony a v neposlední řadě je zajištěna větší bezpečnost v ulicích tábora.

Implementačním partnerem projektu byl UNHCR.

Uvnitř tábora Zatári.
© MV ČR (Foto: Adam Hříbal)

Syrští chlapci v uprchlickém táboře.
© MV ČR

Elektrický transformátor realizovaný z prostředků ČR.
© MV ČR (Foto: Adam Hříbal)

Účastníci monitorovací mise v táboře Zaatari.

© MV ČR (Foto: Adam Hříbal)

Pohled na uprchlický tábor Zaatari.

© MV ČR (Foto: Jiří Pasz)

Syrský chlapec u transformátoru vybudovaného z prostředků ČR.

© MV ČR

Rok 2019

Vzhledem k přetrvávající uprchlické situaci a aktuálnímu vývoji migrační situace v blízkém okolí Evropské unie plánuje Ministerstvo vnitra v roce 2019 v rámci programu Pomoc na místě podpořit zejména projekty v afrických zemích, a to konkrétně v zemích širšího Sahelu a severní Afriky. Špatná ekonomická situace, nezaměstnanost a bezpečnostní nestabilita v tomto regionu nutí stále více Afričanů vydávat se za lepšími životními podmínkami do Evropy, a to často cestou velice rizikové nelegální migrace. Projekty se tak zaměří na boj proti pašerákům a nelegální migraci a stabilizaci „osob v pohybu.“ Pomoc na místě se bude i nadále věnovat oblasti Blízkého východu,

kde je nadále 12 milionů Syřanů již osmým rokem mimo své domovy a snaží se o zajištění lepší budoucnosti pro své rodiny a blízké. V neposlední řadě Pomoc na místě bude přispívat na ochranu hranic a budování azylových a migračních systémů na Balkánu.

Rozpočet programu Pomoc na místě zůstává i v roce 2019 ve výši 150 milionů Kč. Priority programu byly projednány mezirezortní pracovní skupinou a odsouhlaseny Vládou České republiky usnesením č. 185 ze dne 18. března 2019. ♥